

Miben hiszünk?
Hít, vallás, tolerancia

Kompetenciaterület:
Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák

11. évfolyam

Programcsomag: Toleranciára nevelés

A modul szerzői: Págyor Henriett – Benedek Fülöp

Címlapkép: szkc211_07_00

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	16-17 évesek
Ajánlott időkeret	3 × 45 perc
A modul közvetlen célja	A modul a fogalmak tapasztalati és történeti tisztázása során (hit – vallás – tolerancia) ráébreszteni a diákokat arra, hogy a hit, a vallás és a tolerancia összefüggnek egymással. A vallás kapcsán a hit, mint szükséglet megvilágítása, a különböző világnézetek elfogadásának ösztönzése, szembesülés az esetleges előítéletekkel és ösztönzés ezek leküzdésére.
A modul témái, tartalma	Témák: Identitás: szocializáció, közösség, hagyomány; kapcsolatok: tolerancia, kommunikáció; konfliktus: értékek ütközése, előítélet; világnép: hit, értékek; kultúra: multikulturalitás, interkulturalitás; erkölcs és jog: lelkiismeret Tartalom: Öt világvallás jellemzőinek megismerése, a fogalmak tisztázása során az önkép, önértékelés, az egyéni célok és a hit összefüggésének vizsgálata. Az egyéni vélemények kifejtésének lehetősége segít megérteni a fogalmak személyes értelmezését, egymás világnézeti rendszerének alapjait.
Megelőző tapasztalat	Vallások rendszerének általános ismerete
Ajánlott továbbhaladási irány	Vallásfilozófia, a különböző vallások gondolatvilágának megismerése, az összehasonlítás lehetőségeinek nehézsége
A kompetenciafejlesztés fókuszai	Önismerettel összefüggő kompetenciák: identitás Önszabályozás: tolerancia Szociális kompetenciákhoz szükséges kognitív készségek: információgyűjtés, információfeldolgozás Társas kompetenciák: empátia, együttműködés, kommunikációs készségek
Kapcsolódási pontok	A NAT-hoz: Ember és társadalom, Művészetek Tantárgyakhoz: irodalom, történelem, társadalomismeret, osztályfőnöki óra, művészettörténet Modulokhoz: Kultúrák arcai (szkc207_06), Zrínyi és Szulejmán egymás mellett (szka207_06), A holocaust. Iskolai emléknep (szka208_14), Kultúrák találkozása (szkc209_06), Zsidó kultúra (szkc210_04), A mór megtette kötelességét (szka210_15), Távol-keleti kultúrák (szka210_27), Animizmus, világvallás (szka210_31), Zulejka és társai (szka210_54), Egy a Világ Igazai közül: Sztéhlo Gábor (szka211_11),
Támogató rendszer	Peter B. Clarke (szerk.): <i>A világ vallásai</i> . Panoráma Kiadó, é. n. Dr. Spencer Kagan: <i>Kooperatív tanulás</i> . Önkonet Kft. 2003

Módszertani ajánlás

A téma feldolgozása megtörténhet kooperatív tanulással és hagyományos csoportmunkával is. A pedagógus feladata a megfelelő munkamenet megszervezése. Az egyes változatok szabadon variálhatók, illetve amennyiben a pedagógus más vallásokat kíván feldolgozni, természetesen kiegészíthetők. A mellékletben található rövid és vázlatos leírások is tetszőlegesen bővíthetők.

A modul részletekben és egyhuzamban is megtartható.

A keletkezés mítoszok feldolgozásánál az **A** változatban teremtéstörténetekkel ismerkednek a diákok, a **B** változatban pedig az ember teremtéséről szóló történetekkel foglalkoznak. Ennek két célja van: megelőző, otthoni gyűjtőmunkát igényel a feladat, amellyel a diákok felelősségvállalását erősíthetjük, illetve ez az elem tetszőlegesen felcserélhető bármilyen más, a pedagógusnak tetsző szövegre. Kizárólag arra kell ügyelni, hogy a szöveg témája mind az öt vallásban fellelhető legyen.

Az **A** variáció szerint a fordított szakértői mozaik alapján minden csoportból – akik különböző vallások történeteit dolgozták fel – az azonos jelűek ülnek egy asztalhoz, és a történetek összefoglalása után megbeszélik, melyek a közös elemek, és mért lehetnek közösek.

A termet úgy rendezzük be, hogy a csoportmunka, a dramatizálás és az önálló munka is megvalósítható legyen. A modul különösebb eszközöket nem igényel. A csoportokat tetszőlegesen, véletlenszerűen alakítjuk ki.

A modul íve szerint a diákok a ráhangoló szakasz után a vallásokról szóló rövid szövegekkel, majd egy-egy, a vallásokhoz tartozó mítosszal ismerkednek meg. Ezek után megpróbálják összegezni, hogy véleményük szerint miért alakulhattak ki a vallások, mi lehetett társadalmi szerepük, majd gondolataikat összevetik a mindennapjaikban tapasztaltakkal. A modul elsősorban az ismeretek személyes rendszerezését vállalja, a diákok meglévő ismereteire épít, ezeket kívánja bizonyos nézőpontból vizsgálni.

A modul gondolatisága szerint a hit és a vallás segítettek, segítenek megérteni, elfogadni a körülöttünk lévő világot. A mai mindennapokban a bonyolult társadalmi rend és a tudományos fejlődés következményeként a hit fogalma átalakult, de célja, szerepe nem változott. Ennek tapasztaláson alapuló megértése segít személyes toleranciánk fejlesztésében, hiszen számos hagyományos dologra ad magyarázatot. A vallás kialakulásának megismerése és a mai társadalomban játszott szerepének összehasonlítása során a modul igyekszik megértetni a diákokkal, miért kell elfogadni egymás hitét, vallását.

Különösen figyelni kell arra, hogy az osztályban lehetnek mélyen vallásos tanulók is, akik számára nem ismeretelméleti témáról, hanem hitbeli kérdéssről, mondhatni annak napi valóságáról van szó. Ez személyes érintettséggel, érzékenységgel párosul, amit a tanárnak és a tanulóknak egyaránt tiszteletben kell tartaniuk.

Külön felkészülést igényel, ha olyan tanuló van az osztályban, aki szélsőségesen képviseli a vallását, esetleg olyan vallási irányzathoz tartozik, ahol elvárás, előírás a térítés. A tanárnak mérlegelnie kell, hogy tudja-e kezelni az ebből adódó helyzeteket. Lehetséges, hogy egy másik alkalommal teret enged a tanulóknak, hogy saját szemszögéből beszélhessen arról, amit képvisel. Ez is a helyi körülmények, a csoport, a részt vevő tanulók ismeretének a függvénye.

Speciális javaslatok az értékeléssel kapcsolatban

A modul végére beépítettünk egy reflexión alapuló ön- és csoportértékelést, a téma jellege nem is kíván többet. Figyeljünk arra, hogy mindenképpen legyen lehetősége mindenkinek elmondani véleményét, gondolatait.

A modul mellékletei

Tanári mellékletek

P1 – Csoportalakítás

P2 – Kártyák a vallásokról

Diákmellékletek

D1 – Csoportalakító képek

D2 – Öt vallás (d2)

D3 – Östörténetek vallások szerint (d2)